LÆRERNES pension

[paŋ'sjo'n]

Magasinet der holder dig opdateret om din pension

Pengene vokser ikke på træerne – men **med** træerne

LÆS TEMAET OM INVESTERINGERNE DER VOKSER

NR. 1 MARTS 2011

INDHOLD

Hvor mange stykker tavle-kridt er der mon til månen?

INVESTERINGEN VOKSER	**3**
GENOPRETTE NATUREN OG TJENE PENGE?	**6**
RENTEN OP OG OMKOSTNINGERNE NED	**9**
SKRUMPER DIN LILLE PENSION?	**14**
KAN DU SKIMTE DIT OTIUM?	**16**

Eksperten siger
– Lone Kühlmann om at blive ældre og ældre

FASTE SIDER

VIDSTE DU DET	**9**
EKSPERTEN UDTALER	**10**
NOTER	**11**

Kom først i køen
til attraktive boliger i Skåde
Læs side 12

MEGET SMÅ PENSIONER, DER IKKE BLIVER BETALT IND TIL, RISIKERER AT FORSVINDE. LÆS SIDE 14

HVEM ER VI?
Vi administrerer overenskomstpensioner for 130.000 lærere. Derudover tilbyder vi dig og din husstand at supplere med en individuel pensionsordning hos os. Vi har som målsætning at sikre gode pensioner ved et godt, stabilt afkast og lave administrationsomkostninger.

LÆRERNES PENSION
Tuborg Boulevard 3
2900 Hellerup
Tel 70 21 61 31
Mail post@lppension.dk
CVR 17 10 65 89
www.lppension.dk

ANSVARSHAVENDE REDAKTØR
Paul Brüniche-Olsen

REDAKTØR
Mettemalou Eden

SKRIBENTER
Morten Malle, Morten Skjerk og Mettemalou Eden

FOTO
Jes Larsen, Territorium, Henrik W. Mogensen, Paul Brüniche-Olsen og Shutterstock

DESIGN OG TRYK
Datagraf

VI BESTRÆBER OS PÅ AT VÆRE MILJØBEVIDSTE OG BENYTTER ET PAPIR TIL VORES MEDLEMSBLAD, SOM HEDDER ARCTIC VOLUME, OG SOM ER FREMSTILLET AF 30% GENBRUGSFIBRE OG 70% NYE FSC GODKENDTE FIBRE. BLADET BLIVER PRODUCERET MED VEGETABILSK BASEREDE TRYKFARVER PÅ ET EMAS CERTIFICERET TRYKKERI.

INVESTERINGEN VOKSER EN CENTIMETER OM DAGEN

MAN SIGER, AT PENGE VOKSER IKKE PÅ TRÆERNE, MEN EN DEL AF DE PENGE, LÆRERNE HAR SPARET OP TIL PENSION, VOKSER *MED* TRÆERNE. MAN SIGER OGSÅ, AT TRÆERNE IKKE VOKSER IND I HIMLEN, MEN NOGLE AF VORES TRÆER GØR – NÆSTEN.

Lærernes Pension er de relativt største skovinvestorer i Europa. Ikke i krone-beløb, men i forhold til vores samlede investeringer, er vi dem, der har den højeste andel i skovdrift. 6 procent af vores samlede investeringer er i skov i dag, men vores mål er at nå op på 8 procent. Det vil svare til ca. 4 mia. kroner, og vi regner med at nå det i 2015.

Ind i himlen

Vores første skovfond købte vi i 1999. Den omfattede skove i det sydlige USA, og siden er den del af vores investeringer vokset støt. Vi har i dag hovedsageligt skov i USA, Brasilien, Uruguay, Panama, Chile, Australien og New Zealand. Især træerne i Sydamerika vokser hurtigt. De har vækst i 10 af årets 12 måneder, hvor træer i Europa kun vokser i ca. 4 af årets måneder. Vi har eukalyptustræer i Uruguay, som bliver 30-40 meter høje på 12-15 år.

Højt afkast

En af de mest indlysende gode grunde til at investere i skov er det høje afkast. Afkastet på vores første skovinvesteringer har været på mellem 4 og 21 procent. Det er et mere stabilt højt afkast, end nogen anden investering kan præstere. I de tilfælde, hvor vi køber helt nyplantet skov, går der nogle år, inden de store afkast af investeringerne kommer.

Indtægter mens vi venter

Det direkte afkast ved skovinvesteringerne kommer naturligvis fra salg af træet, men der er et stort potentiale for andre indtjeningskilder: For eksempel kan ejendommen lejes ud til kvægbrugere, der lader kvæget græsse mellem træerne. Det fungerer desuden som naturlig ukrudtbekæmpelse. Arealerne kan lejes ud til biavlere, der kan sætte bistader op på ejendommen eller til jagt eller fiskeri. I ahornplan-

»

"Lærernes Pension har været pionerer, når det kommer til skovinvesteringer i udlandet. De har tidligt haft en forståelse for de attraktive investeringsmæssige karakteristika ved skov."

HENRIK LUNDQVIST, THE INTERNATIONAL WOODLAND COMPANY, IWC

tager kan der udvindes sirup, og i nåleplantager kan der indsamles kogler.

Risikoen er lav

Risikoen ved skovinvesteringer er lav, for skovene har ikke den samme aktie- og rentefølsomhed, som værdipapirer har. Da krisen for alvor tog fat i 2008, og aktiernes værdi hurtigt blev mindre, stod træerne ganske upåvirkede og blev større. Træ har altid en værdi, og hvis den på grund af udsving i markedet er lidt lav, lader man bare træerne stå. Værdien vokser videre i takt med træerne - både fordi der kommer mere træ, men også fordi store træer har flere anvendelsesmuligheder og kan afsættes til flere formål.

Finanskrise og nye markeder

Vores skovinvesteringer har ikke været uberørt af den globale finanskrise, men krisen har stort set ikke kostet os noget. Med krisen i 2008 gik byggeriet i USA næsten i stå, og da USA traditionelt er storforbruger af træ til byggeri, kunne vi ikke afsætte så meget i den periode. Byggelysten er dog på vej tilbage, og i mellemtiden er træerne vokset i omfang og værdi. Fra vores skove i Australien og New Zealand sælger vi træ til Kina og Indien, hvor der er også er stor vækst og byggelyst.

Med slipseknude og gummistøvler

Selve skovdriften bliver varetaget af lokale skovforvaltere, men vores rådgiver The International Woodland Company (IWC) overvåger på vores vegne bæredygtighed og etik i skovbrugene. De tager på såkaldte property visits, hvor de ved selvsyn tjekker, at der er orden i tingene i og omkring plantagen. For eksempel brug af pesticider, medarbejdernes ansættelsesforhold, er der sørget for sikkerhed, bliver der brugt høreværn, øjenværn, skærebukser, hjelm, og hvordan er forholdet til lokalbefolkningen. En IWC-medarbejder skal kunne arbejde både med jakkesæt og slipseknude og med gummistøvler og moskitonet. Og de skal kunne gå i dialog med mennesker i begge miljøer og på mange sprog.

De små trusler

Selv om risikoen er lav, er det ikke helt risikofrit at have skov. Skoven kan brænde, en storm kan vælte træer, eller sygdomme kan true væksten. Men gode skovforvaltere kan plante skove, så risikoen for, at vi taber vores investering til sygdomme, brand eller storm, er minimal, og skaden bliver begrænset, hvis uheldet er ude. Desuden spreder vi risikoen ved at have flere forskellige regioner og forvaltere.

Miljø-certificeringer

Vi køber primært skov hos fonde, der enten er FSC-certificeret eller har en anden tilsvarende miljø-certificering. Er skovene ikke certificeret, når vi investerer, arbejder vores porteføljeforvalter IWC på, at de bliver det. Først og fremmest selvfølgelig af hensyn til miljøet, men også fordi vi med en certificering reducerer risikoen for konflikter med de lokale, og fordi vi nogle gange kan opnå en højere pris, fordi der er efterspørgsel efter træprodukter, der er certificeret.

Skov er godt for klimaet

En skov giver i sig selv helt umiddelbart nogle positive klimapåvirkninger alene af den grund, at den optager CO_2. Vores danske skovrådgiver, International Woodland Company (IWC), har for et par år siden beregnet, at de skove, vi ejer, årligt optager 1,6 mio. tons CO_2.

I Uruguay har vi været med til at plante rigtig meget skov. Landet var oprindeligt for størstedelen dækket af skov, men som det også skete i Danmark, blev næsten al skov ryddet og jorden inddraget til landbrug og kvægbrug. Den udvikling er vendt, og det har Lærernes Pensions investeringer blandt andet medvirket til.

Sådan foregår det

Vi har ikke selv detaljeret forstand på skovbrug, så derfor har vi allieret os med en rigtig god rådgiver, International Woodland Company (IWC), som undersøger markedet for skovfonde for os. De har screenet mere end 80 fonde de seneste par år. De undersøger ikke blot de forskellige fondes økonomiske formåen, men også hvad der er af udfordringer de steder, hvor der dyrkes skov. Det kan være, der er en fredet hvid ugle et sted, som gør, at man ikke bare må dyrke og høste, som man vil, eller der er truede vækster, arter eller biotoper, som man skal passe på. Blandt andet er der som regel meget strenge regler omkring skovning ved vandløb.

»

GENOPRETTE NATUREN *og* TJENE PENGE?

DET LYDER NÆSTEN FOR GODT TIL AT VÆRE SANDT, MEN DET ER DET IKKE – LÆRERNES PENSION TJENER OGSÅ PENGE PÅ AT LAVE NATURGENOPRETNING I USA

En lille del af de penge, vi har investeret i skovfonde, går til at genoprette natur i USA, og vi kan derefter sælge værdien af den genopretning. Det hedder mitigation banking, og det er en meget lille del af vores skovinvesteringer, der går til mitigation banking i dag. Men det er investeringer, der har potentiale både økonomisk og økologisk.

I USA er mitigation banking en stadig vigtigere faktor i natur-bevarelse og –genopretning. Ikke mindst fordi opretningen bliver lavet forud for de skader, som de skal kompensere for. Opbygning kommer før nedbrydning.

Sådan foregår det

1 VORES FOND GENOPRETTER NATUREN

Fonden køber et område, en ejendom, som er miljømæssigt belastet. Det kan være, der er truede plante- eller dyrearter, det kan være, der er kraftig dræning eller andet.

Fonden forhandler med de statslige myndigheder om, hvordan områdets natur skal genoprettes, og myndighederne værdisætter de forskellige genopretninger med et pointsystem, såkaldte credits: så mange credits for at genoprette et vandløb, så mange credits, når en særlig drossel begynder at yngle - eller lignende. Fonden iværksætter genopretningen. Nu har fonden et antal credits.

2 VI SÆLGER DEN GODE GERNING

Nu er der så en bygherre, offentlig eller privat, som ønsker at bygge i nærheden af det område, som vores fond har genoprettet, eller er i gang med at genoprette. For at den bygherre kan få en byggetilladelse af myndighederne, skal han garantere, at han kompenserer for den ubalance i naturen, som hans byggeri afføder. I virkeligheden skal han overkompensere, så nettoresultatet af at bygge er mere bevaret natur. Vores fond kan nu sælge sine credits til bygherren. Det svarer lidt til principperne om handel med CO_2-kvoter.

Myndighederne samler alle de credits, der er givet, på en offentligt tilgængelig liste, og her kan en bygherre se, om der er kvoter til salg i det område, hvor han gerne vil bygge. Når bygherren kan fremvise tilpas mange credits til myndighederne som bevis for, at han står for mere naturgenopretning end naturnedbrydning, får han sin byggetilladelse.

3 VI SÆLGER DET GENOPRETTEDE OMRÅDE

Når området er genoprettet og credits'ene solgt, sælger fonden det videre. Området er nu blevet en del mere værd, og ofte har fonden også købt tilstødende ejendomme, som nu også kan sælges til en højere pris – fordi de ligger lige op ad naturgenoprettede områder med høj herlighedsværdi.

»

Tjuhej hvor det går

FORVALTER VERSUS FORVALTER

Fondsforvalteren
En fondsforvalter sidder mest bag et skrivebord og sørger for økonomi, investering, salg og afkast. De fleste af vores fondsforvaltere er amerikanske.

Skovforvalteren
En skovforvalter sidder på en hesteryg og sørger for at plante og føre tilsyn og tynde ud og fælde. Vores skovforvaltere er lokale.

2006

En nyplantet eukalyptusplantage i Uruguay – 2006.

2011

Den samme plantage i februar 2011. Træerne er nu 10-12 meter høje. De bliver 30-40 meter, inden de bliver fældet.

De skovforvaltere, som passer vores skove, er lokale. De planter, plejer og fælder - og færdes ofte på hesteryg i plantagerne.

DU FÅR 3,75% I DEPOTRENTE I 2011 – EFTER SKAT

Sidste år fik du 2,5 procent, men depotrenten er blevet sat op, fordi vores reserver er solide, og afkastet fra 2010 var godt. Så selv om finanskrisen i verden ikke er ovre endnu, har vi altså hævet renten. Depotrenten bliver som udgangspunkt fastsat en gang om året, men vi kan ændre på et hvilket som helt tidspunkt, hvis det bliver nødvendigt.

AFKAST I 2010 BLEV 11,1 % - FØR SKAT

Årsregnskabet for 2010 er færdigt, og det viser, at vi kom ud af året med et samlet afkast på 11,1 procent før pensionsafkastsskat. Det er andet år i træk, Lærernes Pension har et to-cifret afkast. Efter skat er afkastet på 9,4 procent.

"Det er et flot afkast – også sammenlignet med andre – og med et afkast på 12,9 procent før skat i 2009 har vi for længst overvundet finanskrisens tab," siger direktør Paul Brüniche-Olsen.

Du kan læse eller downloade hele vores årsregnskab på hjemmesiden, lppension.dk

FØR 3,5%
NU 3,0%

OMKOSTNINGER

I 2010 opkrævede Lærernes Pension 3,5 procent af medlemmernes indbetalinger i omkostninger, men i 2011 bliver det beløb sat ned til 3 procent - og det er endda højt sat. De faktiske omkostninger i 2011 forventes at lande på cirka 1,9 procent. Det blev omkostningsprocenten for 2010, og det placerer stadig Lærernes Pension i den billige ende. De penge, der bliver indbetalt til omkostninger, men som vi ikke bruger, bliver overført til en fælleskasse.

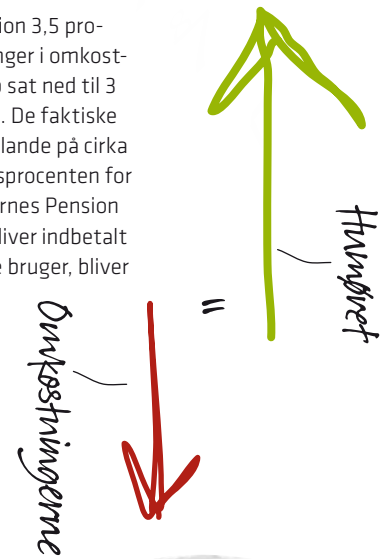

VORES FORMUE
– længere væk end månen

Et stykke tavlekridt – af den gode, lange slags – er 10 cm langt. Det kan man få for 1 krone. 10 kridt i forlængelse af hinanden er 1 meter, så 10.000 kridt i forlængelse af hinanden er 1 kilometer. På en dårlig dag er der 400.000 kilometer til månen. Det er det samme som 4.000.000.000 – 4 mia. - stykker kridt. Medlemmernes formue er på 40.000.000.000 – 40 mia. - kroner, så hvis vi købte tavlekridt for alle pengene og lagde dem i forlængelse af hinanden, ville de kunne række 4.000.000 – 4 mio. - kilometer, eller 10 gange længere væk end månen.

Vi lever stadig længere, og hundredårige er den befolkningsgruppe, der er hurtigst voksende. Det er et faktum, som sender aktuarer til regnemaskinerne, og som afsætter små spor i dine pensionsudbetalinger. Vi har valgt her at lade tal være tal og i stedet spørge Lone Kühlmann, forfatter til bogen "Vi bliver ikke yngre - fat det!", hvordan vi håndterer den sidste del af vores efterhånden lange liv.

MAN KAN IKKE BROKKE SIG OVER UNGDOMSFIKSERING, NÅR MAN SELV ER DE FØRSTE TIL AT BIDRAGE TIL DEN

Vi gør alt for at leve længe, men vi vil ikke være gamle. ER DET IKKE ET PARADOKS?

Jo, og det er simpelthen fordi, det er blevet en stor industri at dyrke modviljen mod at blive ældre - man kan jo vitterligt sælge bøger, der handler om at blive ti år yngre på ti uger. – Hvor dumt er det?? Man kan sælge budskaber om, at man kan spise hørfrø og smøre et eller andet på tænderne og blive ung igen!

Vi bliver ikke yngre, og vi kan ikke løbe fra det. Der er dem, der lyver om deres alder. Men hvis man lyver om sin alder, er man jo den første til ikke at respektere sig selv på grund af sin alder. Man siger jo indirekte om sig selv, at det at have min alder er dårligt, skamfuldt, diskvalificerende. Jeg har tit på mine foredrag mødt kvinder, der har sagt, "Jamen, jeg føler mig ikke som 65." Jeg spørger bare: Hvordan skal man da føle sig, når man er 65? Jeg vidste ikke, der var en facitliste. Hvis man er i fuldt sving og er stærk og sexet og 65 år, skal man da netop udbasunere sin alder.

Man kan ikke brokke sig over ungdomsfiksering, når man selv er de første til at bidrage til den. Og det er vi. Det er ikke de unge, der problematiserer det at blive ældre. Det interesserer dem overhovedet ikke. De har andet at tænke på. Det er os selv, der gør det så svært.

Engang forventedes det, at ældre blev vist en særlig respekt, FORDI de var ældre. STÅR DER MINDRE RESPEKT OM ÆLDRE I DAG, END DER ALTID HAR GJORT?

At skulle respektere nogen, bare fordi de er ældre, det er da idiotisk. Alle skal behandles med respekt. At være gammel betyder bare, at man har været her længere.
Men det er faktisk en af de gode ting i vores samfund: At man selv skal gøre sig fortjent til respekt, lige meget om man er direktør, eller hvad man er. Og det kan man også. Ligegyldigt hvor gammel eller ung man er. Det er fornemt.

Når vi stritter imod at blive ældre, er det så fordi vi er bange for at dø, eller ER VI BANGE FOR DEN SKÆBNE, VI TROR, VENTER OS, SOM GAMLE?

Det ved jeg ikke – jeg er ikke forsker. Men vi tror jo dybest set ikke, vi dør, og det er nok det, der holder folk i live. Jeg er selv meget glad for livet – så for mig hænger en eventuel angst mest på tanken om ikke at nå det, som jeg så gerne vil. Når jeg at få børnebørn? Når jeg at komme til Bhutan? Og så kan man vel også være bange for, at der en dag er noget, man ikke magter mere.

Min svigermor, der er oppe i halvfemserne, er ved at miste synet, og hun er rasende over, at hun ikke længere selv kan bære sit brænde ind. Men når der er noget, man ikke længere kan, tror jeg, man gør bedst i bare at tænke "Det var så det". Man må prøve at holde en stram disciplin med sig selv og ikke tillade sig at lulle sig ind i selvmedlidenhed. Selvmedlidenhed er den direkte vej til sortsyn.

Er der noget, du selv særligt vil gøre i resten af dit liv, mens du bliver ældre og ældre, og NOGET DU SÆRLIGT VIL LADE VÆRE MED?

Jeg arbejder meget, meget konkret på at lade være med at være sur. Gamle mennesker, der bare brokker sig, er utålelige og forfærdelige. For mig gælder det om at udnytte de muligheder, jeg har, så længe jeg overhovedet kan. Det betragter jeg faktisk som en pligt. Der er ikke noget så tragisk som folk, der tror så lidt på deres egne evner, at de aldrig tør at gå efter at prøve dem af, de har. Det synspunkt er egentlig ikke noget, jeg er kommet frem til med alderen. Selv om jeg har skiftet mening om mangt og meget undervejs i livet, er det en holdning, jeg har haft altid: Livet skylder ikke en noget. Det må være omvendt.

Rent praktisk gør jeg meget for at holde mig sund. Jeg spiser sundt, og jeg sørger for at bevæge mig. Jeg ror fra forår til efterår, og selv om jeg i mange år har syntes, at fitnesscentre var latterlige, så er jeg nu faldet til patten og går der selv i vintermånederne. Det er nødvendigt for, at jeg får rørt mig. Faktisk gør jeg en del mere for at holde mig sund nu, end jeg gjorde, da jeg var ung. Og det er i hvert fald noget, der er kommet med alderen.

FAKTA ...
NAVN: LONE KÜHLMANN
ALDER: 65 ÅR
UDDANNELSE: JOURNALIST, M.S. I JOURNALISTIK COLUMBIA UNIVERSITY, NEW YORK.
ANSAT I LÆRERNES PENSION: NEJ
SPECIALE: AT GÅ TIL KERNEN, AT FORHOLDE SIG OG AT YTRE SIG.
FORFATTER TIL BOGEN: "VI BLIVER IKKE YNGRE – FAT DET!", GYLDENDAL, 2010

NOTER

FLERE LÆRERE FÅR INVALIDEPENSION – MEN MANGE VENDER TILBAGE TIL ARBEJDE

I dag får cirka 2000 lærere udbetalt invalidepension fra Lærernes Pension. I 2004 var det 485 lærere. Den stigning er jo i sig selv forstemmende. Men der gemmer sig trods alt også en god historie bag disse tal, og den er, at siden 2008 er omkring 400 lærere, som har fået udbetalt invalidepension, vendt tilbage til arbejdsmarkedet. Det er først og fremmest rigtig godt for den enkelte at kunne komme tilbage i arbejde – hvad enten det er i et lærerjob eller noget andet – men det er også godt for alle vores medlemmer, for det giver en bedre balance i vores invalideregnskab. Vi står med andre ord ikke lige over for at skulle hæve prisen på invalideforsikringerne.

NemID stormer frem

Lærerne har taget det nye NemID til sig, kan man se af log-on-statistikken på lppension.dk. Siden de første lærere loggede sig ind til deres egne tal med NemID i september 2010, er andelen allerede vokset til at udgøre mere end to tredjedele af samtlige besøgende.

Log på lppension.dk med NemID - og se dine egne tal.

HVER SJETTE FÅR OVERBLIKKET PÅ PENSIONSINFO

De fleste lærere har nok størstedelen af deres pension hos Lærernes Pension. Men de har også ATP, og mange har måske en privat ordning i banken eller pension fra en tidligere ansættelse. PensionsInfo.dk er stedet at få overblik over de samlede pensionsforhold, og det gjorde hver sjette af vores medlemmer i løbet af 2010. Også her kan du logge ind med NemID. Tjek pensionsinfo.dk

SMUK WEB PÅ VEJ

Vi knokler i disse uger med at få vores nye hjemmeside klar. Siden får en mere overskuelig struktur, et mere moderne grafisk udseende og nye farver. Og så bliver der en bedre sammenhæng til den del, som du logger ind på.

Grafikken spiller selvfølgelig sammen med vores nye logo og designlinje.

Tjek hjemmesiden på lppension.dk - vi går i luften med det nye look i starten af maj.

ATTRAKTIVE BOLIGER
I SKÅDE BAKKER

Lærernes Pension investerer sammen med FSP Pension i alt knap 400 millioner kroner i et nyt boligbyggeri, Emiliedalen. Det ligger i Skåde Bakker ved Århus og skal stå klart næste forår.

Medlemmer kommer forrest i køen

Vores andel af byggeriet er 78 lejligheder og 12 rækkehuse. Rækkehusene er i to plan og på omkring 130 kvadratmeter, mens lejlighederne varierer fra 75 til 98 kvadratmeter. Alle kan leje boligerne, men medlemmer af Lærernes Pension har fortrinsret. Det nye byggeri deler desuden et fælleshus med plads til 48 gæster med et nærliggende boligkompleks.

Den bedste placering

Skåde Bakker ligger i den sydlige udkant af Århus, tæt ved skov og strand og alligevel i cykelafstand fra centrum. Der er gode skoleforhold, sportsfaciliteter som boldbaner, udendørs og indendørs tennis, svømmehal og golf og desuden gode offentlige transportmidler.

Kontakt

Hvis du vil høre mere om boligerne, kan du kontakte Nybolig Århus, Bjarke Ankjær, som står for udlejning: Telefon 86 12 33 44 og mail baj@nybolig.dk

NOTER

HAR DU EN MENING, DU VIL AF MED? VÆR MED I VORES MEDLEMSPANEL

Vi er altid meget interesserede i vores medlemmers mening og holdning til alt, hvad der har med deres ordning hos os at gøre. Både de medlemmer, der går op i pension og dem, som det ikke interesserer det mindste. Derfor har vi oprettet et medlemspanel, som du meget gerne må melde dig til. Så vil du af og til blive inviteret til at deltage i forskellige online undersøgelser. Du behøver ikke deltage i alt, og du kan frit framelde dig igen til hver en tid.

Meld dig på lppension.dk

Lærernes Pension er på vej med i vækstfond

Sammen med de fleste andre danske pensionsselskaber er Lærernes Pension positivt indstillet over for at gå ind en aftale med regeringen om at investere i en ny vækstfond. Vækstfonden skal yde kapital til små og mellemstore danske virksomheder med vækstpotentiale. Kommer aftalen i hus, vil vi investere 80 mio. kroner, men heraf vil de 60 mio. være i form af et statsgaranteret lån. Tanken er, at langt de fleste danske pensionsselskaber skal deltage i fonden, der skal hjælpe med at få gang i hjulene igen i danske virksomheder. Sådan en investering vil ligge fint i tråd med vores investeringsstrategi.

SE HVORDAN DINE YDELSER ER SAT SAMMEN, HVIS DU HAR FLERE ORDNINGER

Har du flere ordninger hos os, kan du nu som noget nyt se, hvordan dine ydelser er sat sammen. Som udgangspunkt ser du den samlede ydelse, du kan få, men der kan være forskel på betingelserne, hvis du har forskellige ordninger.

For eksempel gælder børnepensionen, til barnet fylder 19 år for en ordning, som er oprettet før 1999, mens den gælder, til barnet fylder 21 år for en ordning, der er oprettet senere. Inde på din egen side kan du tydeligt se, hvis din ordning er sammensat af flere. Og du kan også se, hvordan de er sat sammen.

Log dig ind på dine egne sider på lppension.dk

SKRUMPER DIN LILLE PENSION IND TIL DET RENE INGENTING?

I FORÅRET HAR DER VÆRET FLERE HISTORIER I MEDIERNE OM, AT SMÅ PENSIONER ENDER MED AT VÆRE SPIST OP AF OMKOSTNINGER, INDEN DE NÅR AT BLIVE UDBETALT. OGSÅ MANGE AF VORES MEDLEMMER HAR GANSKE SMÅ PENSIONER STÅENDE, MEN DE SKAL VÆRE MEGET SMÅ, FOR AT DE SKRUMPER OG RISIKERER AT FORSVINDE.

Som regel vil vi give mere i depotrente, end vi trækker i omkostninger, men der er en grænse. Du kan se eksempler på regnestykket i boksen på næste side.

Omkostningerne ved en pension hos os, som der ikke længere bliver betalt ind til, er 0,02 procent af depotet, men der er dog et minimumsbeløb på 14 kroner og et maksimumbeløb på 50 kroner om måneden. Der gælder noget andet, hvis du er gået på pension.

Giv din lille pension opmærksomhed

Har du en lille pension, der ikke længere bliver betalt til, er der to gode grunde til at se på, om du skal gøre noget ved den. Også selv om den ikke er lille nok til at være "skrumpetruet".

TO GODE GRUNDE

1 Slip for omkostninger

Har du mange små ordninger rundt omkring, betaler du administrationsomkostninger for dem alle, og selv om det er små beløb, kan det over en lang årrække alligevel godt blive til en anseelig sum.

2 Få overblik

Det er svært at bevare overblikket over, hvad du kan forvente at få udbetalt i pension, og hvordan du er dækket af forsikringer, hvis du har din pensionsopsparing spredt ud i mange små ordninger.

Du kan gøre noget ved det

TO BETINGELSER

skal være opfyldt, for at du kan gøre noget ved din lille pension:

1. Der skal være mindre end 9.800 kroner på dit depot
2. Der må ikke være blevet betalt ind på den i 12 måneder

Er de betingelser opfyldt, har du

TO MULIGHEDER:

1. Du kan få pensionen udbetalt. Du skal betale en afgift til staten på 60 procent, fordi du ikke har betalt skat af pengene oprindeligt.
2. Du kan overføre beløbet til en anden pensionsordning. Du skal ikke betale noget gebyr til os for at overføre pengene.

Så nemt er det

Hvis du vil have pensionen udbetalt, skal du bare kontakte vores medlemsservice på telefon 70 21 61 31.

Hvis du vil overføre pensionen til en ordning i et andet selskab, skal du kontakte det selskab og bede dem kontakte os. Så klarer vi det med dit andet selskab.

HOW **LOW** CAN YOU GO?

Med en depotrente på 3,75 procent, som vi har i år, vil omkostninger gå lige op med rentetilskrivningen ved et depot på ***4.480*** kroner. Har du mere, vil din pension vokse. Har du mindre, vil den skrumpe.

Med en depotrente på 4,25 procent, som er vores langsigtede mål, vil omkostninger gå lige op med rentetilskrivningen ved et depot på ***3.953*** kroner. Har du mere, vil din pension vokse. Har du mindre, vil den skrumpe.

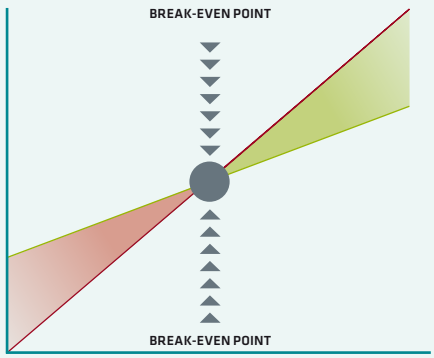

Lærernes Pension Tuborg Boulevard 3, 2900 Hellerup

Kan du skimte dit otium?

– SÅ KOM MED TIL SENIORMØDE OG HØR OM DIN PENSION

Seniormøder er et tilbud til vores overenskomstansatte medlemmer, som er fyldt 57 år, og som er begyndt at lægge planer for, hvad der skal ske, når de ikke længere er på arbejdsmarkedet. Vi fortæller dig om pensionsordningen, fx om hvad du kan få, når du går på pension, hvordan din pensionsordning spiller sammen med efterløn og folkepension, og hvordan skattereglerne er ved udbetaling.

Møderne starter kl. 16.00 og varer ca. 3 timer. Efter mødet serverer vi aftensmad. Du er velkommen til at tage en ledsager med.

Der er et begrænset antal pladser, så har du tilmeldt dig, og bliver du forhindret i at deltage, beder vi dig melde afbud, så en anden kan få pladsen.

SENIORMØDER:

ONSDAG DEN 21. SEPTEMBER 2011
Hotel Marienlyst
Ndr. Strandvej 2
Helsingør

TORSDAG DEN 6. OKTOBER 2011
SAS Radisson Hotel
Margrethepladsen 1
Aarhus C

ONSDAG DEN 25. JANUAR 2012
Charlottehaven
Hjørringgade 12C
København Ø

ONSDAG DEN 1. FEBRUAR 2012
Esbjerg Højskole
Stormgade 200
Esbjerg

Meld dig eller jer til på vores hjemmeside lppension.dk